

cent. 796.9

SZÁZ ÉV SPORTRHISTÓRIÁJÁBÓL

MH

AZ ELSŐ EURÓPA-BAJNOKSÁG BUDAPESTEN

Buda, Pest és Óbuda száz éve egyesült. Az óriássá nőtt főváros sportéletét sem hagyta közömbösen ez a változás. A centenáriumban erre emlékezünk.

„Ne mulassza el a dr. Gráf féle boroglycerint a jégre magával vinni! A legfinomabb rózsajajjal illatozva, el van ismerve, mint felülmúlhatatlan bőrápoló kozmetikum.”

Idézetünket egy, 1895 januárjában megjelent hirdetésből vettük. Sok mindent elárul a korról, amelyben írták. Fogalmazása — feltűnő magyartalansága ellenére — a többi hirdetéshez képest meglehetősen szofid. Az első mondatból kiderül: 1895 nagy hideggel köszöntött be, s így kedvezett az idő a téli sportoknak: a lábszánkózásnak, amely csak később kapta a „si” nevet és a korcsolyázásnak. Kiderül — ugyancsak az első mondatból, — hogy akiknek abban az időben telt a Gráf-féle kozmetikumra, azokról Gráf dr. feltételezte, hogy a jégpályát is látogatják.

S ha tudatosan még kevesen sportoltak is egészségük megóvása érdekében, valamint már felismerték a testedzés jótékony hatásából. Herczeg Ferenc lapja, amely második évfolyamát kezdte ebben az évben, így néldalózik: „... A jámbor férfiu egész alakjáról lesir az iro-

dai foglalkozás keservessége, abban bizony nem valami túlságosan fejlődnek az izmok, hanem annál inkább több alkalom kínálkozik az elgőthősödésre...”

Talán annyit célszerű még elmondani a lapról, hogy az Új Idők „szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap” volt, kifejezetten nem sportcentrikus. A divatról például annál nagyobb terjedelemben számolt be. Újabb idézet: „Soha nem viseltek annyi prémet a korcsolyázó ruhákon, mint idén.”

Tegyük hozzá: már aki korcsolyázott, s már akinek volt módja a prémszerzésre, Markó Miklós írja ebben az évben: „A Budapesti Korcsolyázó Egyesület január 26-án fennállásának 25. évfordulóját ünnepli. Mint a főváros egyik legéletrevalóbb sportegyesületének, melyet a társadalom minden rétege látogat...”

Kérdőjelezzük meg ismét ezt a „minden réteget”. A Politikai Néplap nem is rétegről, hanem alakuló osztályról ír: „Január 24-én, Budapesten is csináltak munkás tüntetést. A foglalkozás nélküli gári munkások különböző helyeken gyülekezve el-tették a nyolc órai munkaidőt, a szociáldemokráciát, a választói

jogot, a képviselőház elé akartak vonulni. A rendőrség szétverte a tüntetést.” A „különböző helyek” egyike sem volt a jégpálya!

Ennek ellenére helytelen volna a politikai bajokat a Budapesti Korcsolyázó Egyesület nyakába varrni.

Ennek az egyesületnek tulajdonképpen ma is köszönettel tartozunk. Az egyesület szorgalmazásának köszönhető, hogy 1893-ban, a már 25 éve használt előző csarnok helyett, a ma is meglevő városligeti „pallotát” felépítette. 1893. júniusának közepén kezdődött meg az építkezés „s oly erővel folytatták, hogy hat és fél hó múlva már készen állt, s ugyanazon év december hó közepén már használatba is vétetett”.

Ennek, az akkor Európában egyedülálló építménynek, meg az egyesület jubileumának tudható be, hogy a nemzetközi szövetség Budapestnek adta az 1895. évi gyors- és műkorcsolyázó Európa-bajnokság rendezésének jogát.

A hír nem vert fel különösebben nagy port. Volt, ami sokkalta inkább foglalkoztatta akkor az embereket. Mondjuk a japán—kínai háború, vagy a közeli Dreyfus-ügy. A lefokozott francia századost épp ekkor szállításra küldték a fősíri fészlizetére. Ekkor ünnepezték Jókai Mór írói, Zichy Mihály festőművészi pá-

lyafutásának félévszázados jubileumát, s legyünk tárgyilagosak. Még az újságírók sem voltak tökéletesen tisztában azzal, mi is az az Európa-bajnokság. Ismét Markó Miklóst idézzük: „A jégünnepélyt korcsolyabajnok versenyek fejezték be, hol az egyik bajnoki díjat Földváry Tibor, hazánkfia nyerte el.”

Ennyi kommentár az első Budapesten megrendezett Európa-bajnokságról, az első magyar Európa-bajnokról. Megint tegyük hozzá: az Új Időkben.

A „Sportvilág” és a „Herkules” mai mércével is pompás riportokban számol be Földváryról: „Földváry Tibor középtermetű fiatalember, ruganyos izmokkal s végtelen ügyességgel. Kiváló előnyére volt a nehezebb gyakorlatok kivételénél azon alapossággal, mellyel az iskolagyakorlatokat mindkét lábbal egyenlő könnyedséggel végzi. A nehezebb gyakorlatokat is helyén való nyugodt, könnyedén leeresztett karokkal végzi, elhagyva minden sallangszerűt. Gyakorlataiban van erő, lendület s teljese- sen ura annak mindenkor...”

A beszámolókat nem túloztak. Kiderül ez a zsüri döntéséből is — amelynek egyébként négy tagja bécsi volt, s csak egyetlen tagja magyar. Az Európa-bajnokságbán: 1. Földváry Tibor (Magyarország) 6 h. sz. 298.2 pont, 2. Hüe- el (Ausztria) 11. 265.8, 3. Fuchs (Németország) 13, 255.8.

Első Európa-bajnokunk, Földváry Tibor ruhájáról sem hiányzik a préme

Nem szóltunk eddig a gyorskorcsolyázó, vagy, hogy akkori nevén említsük, a sikverseny küzdelmeiről. A babér a norvég Naessé lett, a magyarok pedig akkor, és Pajor Kornél kivételével, sajnos, azóta sem szólhattak bele világverseny elősőségébe...

A korcsolyázás egyébként az EB-t követő jégünnepség után lekerült a lapok hasábjáról. Illetve... A Borszem Jankó címlapját két korcsolyázó figura a megszemélyesített Szabadelvdű Párt és Függetlenségi Párt „alakja” foglalta el. A „függetlenségi” magához csábítaná a „szabadelvdűt”. De az aláírás: „Majd, ha nem fagy...”

Erről meg közel nyolcvan év után az jut eszünkbe: úgy látszik egyre kevésbé fagy... Ma már nem lehet a fővárosban 17 jégpályán korcsolyázni...

Naményi József